

Sang og musikk – kan bidra til bedre språkutvikling

Musikk er viktig i barnehagen. Men mange barnehageansatte er usikre på sin egen musikalitet.

MAGASINARTIKKEL | SIST ENDRET: 26.05.2014

Mange små barn, særlig de med flerspråklig bakgrunn, sliter i samtaler. Sang og musikkaktiviteter kan gjøre disse barna tryggere på språk. Sangen får dem til å ta i bruk ord og begreper som de ellers ikke har i sitt vokabular.

Musikk skaper også sosialt fellesskap i barnehagen.

Men det er et problem at en del barnehageansatte ikke føler seg komfortable med å synge og spille med barna.

Dette viser forskningen til Anna Ehrlin. Hun er universitetslektor i didaktikk ved Mälardalens høyskole i Sverige og har skrevet en doktorgradsavhandling om musikk i barnehager.

Ehrlin har vært spesielt interessert i hvordan personalet ser på musikk. Tre barnehager var med i studien hennes, to av dem hadde en spesiell musikkprofil, en av dem hadde ikke det. Alle de tre barnehagene hadde en stor andel flerspråklige barn.

Repetere og herme

Studien viser at gjennom å repetere, herme og bruke bevegelser så øver barna seg på langt vanskeligere begreper enn de bruker i samtaler med andre barn eller med personalet.

– Jeg kan ikke si at kvaliteten på språkundervisningen blir vesentlig bedre ved hjelp av musikk. Til det er min studie for liten. Men resultatene peker absolutt i retning av at dette er en effektiv måte å lære seg et nytt språk på.

Bli mer nysgjerrig

De voksne i barnehagen kan bli mer nysgjerrige på de flerspråklige barnas kultur og språk, oppfordrer Anne Kultti.

Forskeren ved Gøteborgs universitet har studert ti flerspråklige barn i toårsalderen. Det gjorde hun gjennom et halvt år. Anne Kultti ville vite: Hva kreves for at barna skal ta del i barnehagens aktiviteter?

Hun konkluderer med at gruppeaktiviteter som er ledet av en barnehagelærer, gir flerspråklige barn bedre mulighet for å utvikle språk. – Jeg fulgte blant annet med på måltider og samlingsstunder. Der så jeg at det som skjedde, var viktig for at barn med forskjellig språk skulle kommunisere med hverandre i den frie leken.

Mye av kommunikasjonen mellom barna tok utgangspunkt i det som hadde hendt under gruppeaktivitetene. Barna kunne leke og synges på egen hånd, men med en tydelig kobling til det de hadde lært i voksenstyrte aktiviteter.

Kultti observerte at de ansatte i barnehagen la stor vekt på å ta utgangspunkt i temaer som alle barna har et forhold til. Men ofte tok de voksne for gitt at barna kjente til sanger eller fortellinger i vår nordiske kultur. Pippi Langstrømpe er ikke en figur alle barn har et forhold til, minner hun om. Kultti mener det er de voksnes ansvar å få kunnskap om barnas liv utenfor barnehagen. Hvilke leker og bøker bruker barna

hjemme? Hva ser de på TV? Hva heter forskjellige ting på deres morsmål? Denne kunnskapen kan brukes i kommunikasjonen med barna i barnehagen.

– Man må få barnas verdener til å smelte sammen, ikke skille dem.

«Liker ikke å synge når andre hører»

Til tross for at Ehrlins forskning tok for seg to barnehager med en spesiell musikkprofil, var det flere av de ansatte som sa at de i begynnelsen ikke følte seg kompetente til å lede sang- og musikkaktiviteter. Flere måtte kjempe med sin egen selvtillit på dette området. «Jeg følte meg ikke vel med å synge når andre hørte på,» var et vanlig utsagn.

– Jeg ble svært overrasket over dette. Jeg hadde ikke trodd at jeg skulle møte ansatte som måtte kjempe for å overvinne sin usikkerhet med hensyn til musikk i barnehager med en klar musikkprofil.

Ehrlin tror mange barnehageansatte har en forestilling om at de egentlig bør kunne drive en nesten profesjonell musikkundervisning.

Sjefen betyr mye

Ehrlins studie viser at kompetanseutvikling hos barnehageledelsen og personalet var helt avgjørende for om musikken fikk gjennomslag i barnehagen.

– Lederne i barnehagen bør derfor være spesielt oppmerksomme på sin rolle som forbilder, sier hun.

Hun mener at sang og musikk må være en integrert del av barnehagelærerutdanningen for at de ansatte

skal føle seg trygge i arbeidet sitt, og for at musikk på alvor skal ha en plass i det daglige arbeidet i barnehagen.

Men det er viktig hvordan man begrunner dette, mener Ehrlin.

– Musikken og sangen bør først og fremst ha en plass i barnehagen fordi det er viktig i seg selv. Barna bør få oppleve det musikalske aspektet i livet og trivselen som oppstår gjennom det musikalske fellesskapet.

I tillegg fungerer altså sangen som et redskap for bedre språkutvikling og sosialt fellesskap.

Skrevet av Siw Ellen Jakobsen på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet

Kilde

Ehrlin, A. (2012):

Att lära av och med varandra. En etnografisk studie av musik i förskolan i en flerspråkig miljö. Ph.d.-afhandling.

Örebro universitet.

Kultti, A. (2012):

Flerspråkiga barn i förskolan: Villkor för deltagande och lärande. Ph.d.-avhandling.

Göteborgs universitet.

Denne artikkelen er fra 2014